

YU ISSN 0579-0263

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ДРУШТВАТА
НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА СР МАКЕДОНИЈА

XVI

СКОПЈЕ 1980

БРОЈ 2

Издавачки совет: претседател, ВОИСЛАВ КУШЕВСКИ, членови: ТРАЈАН АНГЕЛЕВСКИ, ВЕЛИМИР БРЕЗОВСКИ, ТАТЈАНА ВЕСЕЛИНОВА, НАУМ ДИМОВСКИ, СПАСЕ КУЉАН, ГАЛЕНА КУЦУЛОВСКА, ХРИСТО МЕЛОВСКИ, СИМО МЛАДЕНОВСКИ, ДАРИНКА ПАЧЕМСКА, ЉУБИЦА СТАМАТОСКА, АЛЕКСАНДАР СТОЈАНОВСКИ, БЛАГОЈА ЦВЕТКОВСКИ.

Редакција: ЦВЕТАН БЕЛИЧАНЕЦ, ЈОВАН КОЧАНКОВСКИ, АЛЕКСАНДАР МАТКОВСКИ, ХРИСТО МЕЛОВСКИ, НИЈАЗИ ХАЏИХАМЗА.

Главен и одговорен уредник: ХРИСТО МЕЛОВСКИ

Секретар на редакцијата: ДАРИНКА ПАЧЕМСКА

Издавач: Сојузот на друштвата на историчарите на СР Македонија

Јазична лектура: ЉУБИЦА СТАНКОВСКА

Насловната страна ја изработи БИСЕРКА ФИЛИПОВА

Адреса на редакцијата и на администрацијата Сп. „Историја“, Филозофски факултет, Историски семинар, Скопје

Препечатувањето се дозволува во согласност со редакцијата и наведувањето на изворот. Списанието излегува двапати годишно ракописите не се враќаат; годишна претплата изнесува за членови на Сојузот на друштвата на историчарите 60 динари, за нечленови и установи 75 динари, за странство 150 динари за ученици и студенти 30 динари

Претплатата се уплатува на чековна сметка: 40100-678-955, СОК, Скопје, Сојуз на друштвата на историчарите на СРМ — за „Историја“

Универзитетска печатница „Кирил и Методиј“ — Скопје

Тираж 3 000 примероци

СОДРЖИНА

Драган Велков, Шеесет години од животот и дејноста на професорот д-р Александар Апостолов — — — — —	7
Драган Велков, Список на објавени трудови на професорот д-р Александар Апостолов — — — — —	13

СТАТИИ — ПРИЛОЗИ

Томо Томоски, Butella civitas Pelagoniae — — — — —	17
Методија Соколоски, Петричката нахија во XVI век — — — — —	23
Александар Трајановски, Политиката на Бугарската егзархија во Македонија (1870—1893) — — — — —	49
Љубен Лапе, Учеството на македонските печалбари во Првото српско востание и неговото ехо во Македонија — — — — —	65
Иван Катарциев, Резолуцијата на Коминтерната од 1934 година и македонскиот национален индивидуалитет — — — — —	79
Ристо Христов, Положбата на работништвото во Вардарска Македонија во периодот на економската криза (1929—1934) —	109
Илија Каланоски, Денационализаторската политика на окупаторот во Струга и Струшко 1941—1944 — — — — —	117

ОД КУЛТУРНОТО МИНАТО

Зоран Георгиев, Два антички релјефи од Матка — — — — —	135
--	-----

НАСТАВА

Војо Д. Кушевски, Моносите за користењето на вајарските дела и спомениците за Народноослободителната војна и Револуцијата во наставата по историја (II) — — — — —	145
---	-----

МАТЕРИЈАЛИ

Александар Апостолов, Предизборната кампања за изборите на Уставотворната скупштина на Кралството СХС и теророт во врска со овие избори во Вардарска Македонија низ необјавени документи — — — — —	163
Благој Стоичовски, Шведско-норвешки документи за Македонија од 1904 година — — — — —	199

ОСВРТИ

Михајло Миноски, Историската наука во Македонската тековна библиографија (1951—1971) — — — — —	213
--	-----

БИБЛИОГРАФИЈА

Кочо Сидовски, Шести прилог кон библиографијата за Битола и Битолско — — — — — 219

КРИТИКИ И ПРИКАЗИ

- К. Ц.** — М, Гласник, Институт за национална историја, бр. 2—3 год. XXIII, Скопје 1979, 340 — — — — — 227
- Љ. Л.**, Србија 1878, Документи, Приредили: М. Војводиќ, Д. Р. Живојиновиќ, А. Митровиќ и Р. Самаршиќ. СКЗ. Београд 1978, 673 — — — — — 230
- Ц. Г.**, Значајна Монографија за културата и уметничката историја на Хиландар (Димитрије Богдановиќ, Војислав Ј. Буриќ, Дејан Медаковиќ, „Хиландар“, Београд 1978 — — — — — 234
- Љ. Л.**, Ив Жуен-Пиенв Франсоа, Скопје, па то је далеку. Балкан 1918 — — — — — 239
- Р. X.**, Фичрој Маклин, Рат на Балкану, Београд 1980 — — — — — 242
- А. И.**, Михаило Георгиевски, Македонското книжевно наследство од XI до XVIII в., Скопје 1979, 241 — — — — — 245
- П. Е.**, Jean — Georges DRETTAS Les Notres. Un Exemple de contacts interéthniques en Macédoine, willage de Hrisa* (Grèce) — Etudes balkaniques. Sofia 1977/XIII, № 3. p. 56—70. — — — — — 248

ХРОНИКИ И БЕЛЕШКИ

- Свечено доделување на наградата „Гоце Делчев“ на наставно-научната студиска група за историја при Филозофскиот факултет на Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје — — — — — 251
- Д. П.**, „Тркалезна маса“ по повод 40 годишнината од одржувањето на Покраинската конференција на КПЈ во Македонија — — — — — 254
- Н. Д.**, Осми Југословенски симпозиум за наставата по историја — — — — — 259
- М. П.**, Извештај од работата на втората секција на Дванаесеттата сесија на школата на младите марксисти „Стив Наумов — Мите Богоевски“, на тема „Историските корени на неврзувањето“, одржана во Дојран од 12—14 мај 1980 — — — — — 265
- К. С.**, Школа на млади марксисти, За работата на единаесеттата и дванаесеттата сесија на школата на млади марксисти „Стив Наумов — Мите Богоевски“ — — — — — 267
- Р. П.**, XIV заседание на Југословенско-чехословачката историска комисија (одржано во Стубичке Топлице, од 30. IX до 4. X 1980 година) — — — — — 269
- Љ. Т.**, 35 години настава на македонски јазик — — — — — 271
- ОД РАБОТАТА НА СОЈУЗОТ НА ДРУШТВАТА НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА СРМ** — — — — — 275
- Н. Д.**, XVI годишно собрание на Сојузот на друштвата на историчарите на СРМ — Осврт врз работата на Претседателството на Сојузот и на друштвата во Републиката за времето од 28. X 1978 до 1. XI 1980 — — — — — 275
- Р. М.**, Извештај на Редакцијата на сп. „Историја“ за периодот од октомври 1978 до октомври 1980 год. — — — — — 290
- Д. П.**, Од работата на XIV-то годишно собрание на Сојузот на друштвата на историчарите на СР Македонија — — — — — 293

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ КОИ ГО РАСТУРААТ СПИСАНИЕТО

СО Д Е Р Ж А Н И Е

Драган Велков , К 60-летию профессора докт. Александра Апосто-лова — — — — — — — — — —	7
Драган Велков , Список опубликованных работ профессора докт. Александра Апостолова — — — — — — — — — —	13

СТАТЬИ

Томо Томоски , Butella civitas Pelagoniae — — — — — — — — — —	17
Методия Соколоски , Петрическая нахия в 16 веке — — — — — — — — — —	23
Александар Траяновски , Политика Болгарского экзархата в Македонии (1870—1893 г.) — — — — — — — — — —	49
Любен Лапе , Участие выходцев из Македонии в Первом сербском восстании и отзвуки восстания в Македонии — — — — — — — — — —	65
Иван Катарджиев , Резолюция Коминтерна от 1934 года и македонская национальная самобытность — — — — — — — — — —	79
Ристо Христов , Положение рабочих в Вардарской Македонии в период экономического кризиса (1929—1934 гг.) — — — — — — — — — —	105
Илија Каланоски , Денационализирующая политика оккупантов в г. Струга и Струшской области в 1941—1944 гг. — — — — — — — — — —	117

ИЗ КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

Зоран Георгиев , Два античных рельефа из Матки — — — — — — — — — —	135
---	-----

МЕТОДИКА

Воё Д. Кушевски , Возможности использования скульптурных произведений и памятников Народно-освободительной войне и Революции в обучении истории (II) — — — — — — — — — —	145
---	-----

МАТЕРИАЛЫ

Александар Апостолов , Предвыборная кампания на выборах в Учредительное собрание Королевства СХС и террор властей в Вардарской Македонии в этой кампании, согласно неопубликованным документам — — — — — — — — — —	163
Благой Стоичовски , Шведско-норвежский документ о Македонии от 1904 года — — — — — — — — — —	199
Михайло Миноски , Историческая наука в современной македонской библиографии (1951—1971 гг.) — — — — — — — — — —	213

БИБЛИОГРАФИЯ

Кочо Сидовски , Шестое приложение к библиографии о Битоле и Битолской области — — — — — — — — — —	219
--	-----

КРИТИКА И РЕЦЕНЗИИ

- К. Ц. — М. Гласник, Институт за национална историја, бр. 2—3, год. XXIII, Скопје, 1979, 340 — — — — — 227
- Љ. Ј. Србија 1878, Документи. Приредили: М. Војводић Д. Рж. Живојиновић, А. Митровић и Р. Самарцић. СКЗ. Београд, 1978, 673 — — — — — 230
- Ц. Г. (Димитрија Богдановиќ, Војислав Ј. Ѓуриќ, Дејан Медаковиќ), „Хиленда“, Београд, 1978 — — — — — 234
- Љ. Ј. Ив Жуен-Пиев Франсоа, Скопје, Па то је далеко. Балкан 1918 — — — — — 239
- Р. Х. Фишрој Маклин, Рат на Балкану, Београд, 1980 — — — — — 242
- А. И. Михаило Георгиевски, Македонското книжевно наследство од XI до XVIII в., Скопје, 1979, 241 — — — — — 245
- П. Е. Jean — Georges DRETTAS: Les Nôtres. Un exemple de contacts interéthniques en Macédoine, Willage de Hrisa* (Grèce), — Etudes balkaniques. Sofia, 1977/XIII, № 3. p. 56—70 — — — — — 248

ХРОНИКА И ЗАМЕТКИ

- Торжественно вручение награды имени Гоце Делчева преподавателям и ученым Кафедры истории Философского факультета Университета имени Кирилла и Мефодия в г. Скопье — — — — — 251
- Д. П. „Круглый Стол“, посвященный 40-летию проведения Краевой конференции КПЮ в Македонии — — — — — 244
- Н. Д. Восьмой югославский симпозиум по обучению истории — — — — — 259
- М. П. Отчет о работе второй секции Двенадцатой сессии школы молодых марксистов имени Стива Наумова — Мите Богоевского на тему „Исторические корни неприсоединения“, проведенной в Дойране 12—14 мая 1980 г. — — — — — 265
- К. С. Школа молодых марксистов. О работе одиннадцатой и двенадцатой сессий школы молодых марксистов имени Стива Наумова — Мите Богоевского — — — — — 267
- Р. П. XIV заседание Югославо-чехословацкой комиссии по истории, состоявшееся в Стубичке Топлице с 30. 09 по 4. 10. 1980 г. — — — — — 269
- Љ. Т. 35 лет обучения на македонском языке — — — — — 271

О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА ОБЩЕСТВ ИСТОРИКОВ СР МАКЕДОНИИ

- Н. Д. XIV годовичное собрание Союза обществ историков СР Македонии. О работе председательства союза обществ в республике за период с 28. 10. 1978 г. по 1. 11. 1980 г. — — — — — 275
- Р. М. Отчет о работе редакции журнала „История“ за период октябрь 1978 — октябрь 1980 гг. — — — — — 299
- Д. П. О работе XIV годовичного собрания Союза обществ историков СР Македонии — — — — — 293

СПИСОК СОТРУДНИКОВ

СПИСОК СОТРУДНИКОВ РАСПРОСТРАНЯЮЩИХ ЖУРНАЛ